

Zpráva pro XI. sjezd České metrologické společnosti

svolaný na den 2. prosince 2014.

Dámy a pánové, vážení hosté,

Dnešní, v pořadí již 11. sjezd České metrologické společnosti má zvláštní charakter. Je totiž s největší pravděpodobností posledním sjezdem svolaným za téměř 25 let činnosti podle stávajících a dosud platných stanov. Není to dáno tím, že by metrologická společnost dnešním sjezdem končila svoji práci, ve které, jak dále uslyšíte, stabilně pokračuje, ale důsledkem nové zákonné úpravy. Nový občanský zákoník přikazuje přeměnu občanských sdružení na spolky a odlišný způsob registrace. Je to natolik zásadní změna, že jejímu projednání a závěrům bude vyhrazený zvláštní bod našeho dnešního jednání. Zákon pamatuje v přechodných ustanoveních na dobu potřebnou k realizaci svých ustanovení. Máme dosud platné stanovy a budeme se při dnešním jednání jimi řídit.

Se stanovami společnosti souvisí i jeden z hlavních úkolů, který X. sjezd v listopadu 2011 uložil vedení ČMS. Jednalo se o úpravu stanov podle tehdy platných změn v legislativě. Úprava byla provedena, 19. dubna 2012 schválena, ministerstvem vnitra, kde podle platných pravidel byly stanovy uloženy bez připomínek přijata.

Činnost ČMS v uplynulém tříletém období vycházela ze směrů stanovených posledním sjezdem. Po organizační stránce se řídila dílčími ročními plány připravovanými vedením a schvalovanými výborem. Výbor zasedal pravidelně 2x ročně, vedení 10x do roka. Výbor vyhodnocoval a upřesňoval krátkodobé plány odborné činnosti. Práce výboru byla aktivní a podnětná. Ukázalo se to např. při zpracovávání databáze zájemců o odborné akce, nebo při posledním letošním zasedání výboru 12 listopadu, kdy se projednávala složitá problematika realizace nového občanského zákoníku do činnosti ČMS. Chtěl bych proto všem členům výboru za jejich přístup k práci pro naši společnost poděkovat.

Dne 8. ledna 2013 zemřel dlouholetý předseda ČMS pan Ing. Zdeněk Tůma. Od jeho onemocnění na podzim roku 2012 řídil činnost společnosti místopředseda Ing. Emil Grajciar. Na svém zasedání dne 17. dubna 2013 zvolil výbor předsedou Ing. Miroslava Hanáka. Skutečností je, že práci Ing. Tůmy, který pracoval prakticky v zaměstnaneckém režimu, jak při řízení společnosti, tak i v certifikačním místě, bylo nutné rozdělit mezi členy vedení. Dá se konstatovat, že největší kus práce, zvláště při zajišťování odborných akcí, odvádí dále místopředseda Ing. Grajciar. Dále se plně zapojil i Ing. Hnízdil a pomáhají i další členové vedení. Patří jim za to poděkování. Vyrovnávat se se změnami v současné legislativě a přitom neslevovat z úrovně odborné práce, není vůbec jednoduché.

Členové vedení ČMS se podílejí i na činnosti poradních orgánů vrcholových institucí v Národním metrologickém systému ČR. Do poradních orgánů ředitele ČIA byli navrženi a posléze jmenováni Ing. Alena Dušková do výboru pro akreditaci certifikačních orgánů a personál a ing. František Hnízdil do výboru pro akreditaci kalibračních laboratoří.

Ing. Miroslav Hanák byl navržený a jmenovaný do Rady pro metrologii při ÚNMZ. Ing. Josef Vojtíšek byl navržený a schválený do vedení redakční rady časopisu Metrologie. Uvedená jmenování lze považovat za uznání práce ČMS jako profesní organizace v oboru metrologie.

Jako velmi dobré a pro naši činnost přínosné, můžeme považovat kontakty s představiteli ÚNMZ, ČIA i ČMI. Jednání s předsedou ÚNMZ panem Mgr. Viktorem na počátku letošního roku bylo vstřícné a úspěšné. Pan Mgr. Pokorný dává metrologii potřebný prostor a dohodnutou spolupráci plní. Převzal záštitu nad připravenými konferencemi a např. na 23. konferenci Měřicí technika pro jakost v Plzni přednesl zajímavý referát v úvodu. Rovněž i vystoupení představitelů dalších jmenovaných organizací na našich akcích jsou velmi vítaná. Jsou to lidé, kteří mají aktuální informace z oboru tak říkajíc „od pramene“ a umí je posluchačům předat. Věřím že současný stav spolupráce bude trvat i do budoucna.

V průběhu roku 2012 došlo k zásadní změně v propagaci a informování o činnostech ČMS. Byl to přechod od tištěné formy zpravodajů k elektronické komunikaci. Tištěné zpravodaje byly nákladné a jejich forma již neodpovídala současným požadavkům na moderní komunikaci. Převážná část informací a kontaktů s našimi členy a zájemci o metrologii se realizuje cestou webových stránek a poštou přes e-mail. Realizace webu byla náročná, ale jak ukazuje známá pravda, aktualizace je ještě náročnější. Zatím se celkem daří. Musím ale upozornit, že při rozkliknutí hesla ČMS se mohou objevit i stránky jiných organizací, kde jsme uvedeni. Na jedné straně je z pohledu informací pozitivní, že se vyskytujeme v řadě webových stránek, ale bohužel někdy jsou na těchto stránkách cizích společností zastaralé údaje. Nemáme přitom možnost tyto údaje opravit.

K propagaci ČMS využíváme i jiné možnosti. Jsou to informace o připravovaných akcích a našich aktivitách v časopisu Metrologie a účast na řadě veletrhů. Na základě smluv se společností ABF, která organizuje veletrhy na výstavišti v Praze Letňanech, o vzájemné propagaci se zúčastňujeme na veletrzích, které mají vztah k naší odborné náplni. Byly to veletrhy For Industry, For Electron a For Energy. Využíváme i jiné možnosti. Velmi pěkná byla prezentace na dni ÚNMZ, kterou realizovali Ing. Grajciar a paní Vidimová.

V další části zprávy je přehled o odborných školicích akcích realizovaných od předcházejícího X. sjezdu. Nebudou uvedené jmenovitě, ale v souhrnu, protože rozsah při jmenování jednotlivých akcí by překračoval naše časové možnosti. Pro zájemce z řad našich členů jsou detailní informace k dispozici na sekretariátu. Ještě po ukončení předcházejícího sjezdu se v roce 2011 uskutečnily koncem roku 2 kurzy a 3 semináře. V roce 2012 proběhlo 8 kurzů, 4 semináře a byly organizované 2 odborné konference. V roce 2013 to bylo 7 kurzů, 5 seminářů a 2 konference a konečně v roce 2014 6 kurzů (další ještě bude do konce roku), 2 semináře a 2 odborné konference. Celkem za hodnocené období proběhlo 23 kurzů, 14 seminářů a 6 odborných konferencí. Tyto stručné údaje ještě nedávají obraz o rozsahu odborné činnosti. Dal jsem si práci a jako příklad jsem z jednotlivých zápisů v roce 2013 udělal souhrn počtu účastníků. Za rok 2013 se odborných akcí pořádaných ČMS účastnilo celkem 396 posluchačů. Z toho plyne, jaké jsou nároky na přípravu a organizaci i na činnost sekretariátu. Uvedený počet účastníků je bez kurzů uskutečněných pro společnost Škoda-Auto a některých drobných akcí pro podniky.

Za zvláštní pozornost stojí pravidelné mezinárodní konference, které pod názvem Měřicí technika pro kontrolu jakosti každoročně organizujeme. Od posledního sjezdu byly tři, 21. až 23. uspořádané v kongresovém centru Primavera v Plzni. Garantem konferencí byl Ing. Bursa. Tyto konference mají mezi účastníky mimořádný ohlas, mimo jiné i proto že jsou spojené s výstavou měřicí techniky. Bývá přítomno přibližně 30 vystavovatelů, zastupujících více než 100 výrobců měřících přístrojů a dalšího příslušenství, nezbytného pro správné měření a vyhodnocování naměřených hodnot. Posluchači tak mají možnost nejen vyslechnout přednášky, ale přímo se fyzicky seznámit s moderními zařízeními pro metrologii, jmenovitě pro strojírenství. Z vlastní zkušenosti mohu konstatovat, že v České republice není podobná výstavní akce s takovým rozsahem vystavované měřicí techniky. Populární jsou rovněž workshopy pořádané na závěr konference a možnost návštěvy akreditované metrologické laboratoře. Pan Ing. Bursa, paní Vidimová a další, kteří se podílejí na přípravě a organizaci této náročné akce si zaslouží plné uznání.

Zvláštní kapitolu ve školicí činnosti ČMS tvoří kurzy metrologie organizované pro společnost ŠKODA – AUTO v Mladé Boleslavi. Jsou to obsahově náročné kurzy realizované na smluvním základě. V roce 2012 jich bylo celkem 13, v roce 2013 rovněž 13. V roce 2013 vyhlásila společnost ŠKODA – AUTO výběrové řízení na poskytovatele těchto školení. Do výběrového řízení jsme se přihlásili. Následovala řada jednání, zejména o ceně školení. Povinnou součástí výběrového řízení byla rovněž prezentace uchazeče. Prezentaci připravili zesnulý Doc. Chmelík s Ing. Grajciarem. Jmenovaní pánové odvedli dobrou práci. Ve výběrovém řízení jsme zvítězili a získali smlouvu na školení v roce 2014 s opcí na další dva roky. Na základě uzavřené smlouvy bylo realizováno v průběhu roku 2014 12 kurzů a další 4 kurzy pro pracovníky z pobočného závodu v Kaluze. Školení metrologie pro společnost jakou je ŠKODA – AUTO je do určité míry prestižní záležitostí. Je ale velmi obtížné jeho zajištění kvalifikovanými lektory. Opět je zde nutné uvést Ing. Grajciara, který při realizaci těchto kurzů odvedl velký kus práce.

Další aktivitou ČMS je certifikační místo pro personální certifikaci. Je akreditované ČIA jako certifikační orgán č. 3008. Od roku 1993 je součástí ČMS, pracuje pod vedením pana profesora Jindřicha Vítovce. Z důvodu nezávislosti ve vztahu k podmínkám akreditace je zcela samostatnou organizační jednotkou. Proto je také hodnocení jeho činnosti samostatným bodem našeho dnešního jednání.

ČMS se svým malým příspěvkem rovněž podílí na Plánu rozvoje metrologie řízeném Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví. Zpracováváme a revidujeme vzorové kalibrační postupy. V této činnosti máme delší tradici. Do roku 2012 bylo zpracováno téměř 100 vzorových kalibračních postupů určených pro využití v průmyslu a službách ke kalibraci pracovních měřidel nestanovených a jejich kontrolu během konfirmační lhůty. Kalibrační postupy zpracované do roku 2012 byly a jsou za úplaty k dispozici na sekretariátu ČMS. Od roku 2013 došlo v přístupnosti těchto podkladů pro praktickou metrologii k zásadní změně. Náklady na zpracování hradí ÚNMZ a dopisem ze dne 2.1. 2014 nám udělil právo k jejich publikování na webu ČMS. Jak nové, tak i revidované vzorové postupy jsou po jejich oponentuře a schválení pro zájemce bezplatně ke stažení. Smyslem revize je doplnění stávajících postupů o požadavky aktuálních technických norem, především

o postupy při vyjadřování nejistoty kalibrace. V roce 2012 bylo zpracováno 6 nových vzorových kalibračních postupů a revidováno 8. V roce 2013 to bylo 9 nových a 14 revidovaných VKP a v roce 2014 9 nových a 2 revidované postupy. VKP z roku 2014 ještě nejsou umístěné na webu ČMS. Každý rok je pořádán seminář pro zájemce o nově vydané a revidované vzorové kalibrační postupy a informuje účastníky o aktuální odborné problematice spojené s kalibrací pracovních měřidel. Celou tuto složitou oblast úspěšně řídí Ing. Hnízdil. Pro příští rok 2015 je předběžně připraven pro projednání a schválení úkol PRM na zpracování 8 nových vzorových kalibračních postupů a revize dalších 6.

Z uvedeného souhrnu činnosti ČMS by se na první pohled mohlo zdát, že se vše úspěšně daří plnit a prakticky nejsou žádné problémy, které by stály za zmínku. Skutečnost je však podstatně složitější. V minulosti byla období, kdy jsme byli aktivnější. Jak se vyvíjí současná technika, rostou i požadavky v oboru měření a zkoušení. Do praxe ve výrobních závodech se dostávají nové principy a postupy měření, rostou požadavky na rozsahy měřených parametrů, na přesnost i produktivitu metrologické a zkušební činnosti. Současně se mění i metrologická legislativa a technické normy. Těmto požadavkům musí odpovídat naše odborná činnost. Rovněž i nároky a možnosti účastníků našich akcí se mění. Největším současným problémem ČMS je v současné době nedostatek kvalifikovaných lektorů, zvláště v oblasti metrologie pro průmyslové závody strojírenského charakteru. Velmi se na této situaci podílí úmrtí řady našich členů a spolupracovníků, kteří byli nejen odborníky, ale i velmi dobrými lektory ve smyslu zaujmout posluchače a zpracovat kvalitní písemné materiály. Z věkových a zdravotních důvodů přestal aktivně pracovat i pan Čeněk Nenáhlo, který za více než 20 let odvedl neskutečné množství výukové i publikační práce. Dovolte, abych mu z dnešního zasedání zaslal pozdrav s přáním pevného zdraví. Pan Nenáhlo pořád v rámci možností aktivně pracuje a v současné době zpracovává publikaci k 25. výročí ČMS.

Kromě odborných akcí zajišťuje vedení ČMS řadu nezbytných úkolů organizačního i administrativního charakteru. ČMS je zakládajícím členem Českého svazu vědeckotechnických společností. Plynou z toho výhody, ale i povinnosti vedení svazu velmi dobře zajišťuje podmínky pro činnost jednotlivých společností a logicky očekává dodržování stanovených pravidel, ať je to informování o jejich aktivitách, nebo účast na určených akcích. Vedení ČMS tyto povinnosti plní. Náročná a složitá práce, která se musí vykonat v nejbližším období, se týká uvedení nové legislativy do dokladů, organizace a činnosti společnosti. Není to jen nový občanský zákoník, ale jak se ukazuje, i další právní předpisy budou mít vliv na činnost ČMS. Chce to trvalou práci, pozorně sledovat vývoj legislativy a připravovat odpovídající opatření. Jak se již nyní ukazuje, velkou pomocí při řešení problémů je aktivní účast našich členů. Věřím, že máte zájem na úspěšné činnosti ČMS a budete pomáhat.

Děkuji za pozornost.

Zprávu přednesl předseda ČMS, Ing. Miroslav Hanák